

menti, & tunc non coincident, quia maxima pars materiæ in crisi eiecta est. His igitur intellectis omnes autoritates concordantes sunt. Cum autem dicimus, Coctio præcedit statum, quia crīsim bonam: dico, quod præcedit, aut simul fit: & seu præcedat, seu simul fiat: ambæ tamen, tam crīsis, quam coctio instantis morbi tempore fiunt: sed coctio in prima parte, & crīsis in secunda. In crisi au-

tem augmenti non præcedit perfecta coctio, cum hoc tamen contingit, quod perfecta fiat crīsis: non iuxta verum significatum crīsis, sed iuxta illud significatum veræ crīsis, quæ est cum tota materia propulsa ex corpore æger perfectè liberatur, nec morbus amplius reuertitur, & in hoc significato dixit Galenus tertio de Crīsi, crīsim fieri solum in statu, vel parum antè.

TRACTATUS SEXTVS.

CONTRADICT. I.

Ver an in tres partes diuidatur.

PRIMUM Veris initium Hyemi similis est, finis autem æstati: quamobrem sic ver diuidemus, quod Hippocrates indiuisum reliquit: prima Aphorismorum Galenus inquit, nec hyemen diuisit. At primo Epidemiorum hæc habet quæ ab Hermanno Cruferio corrupta sunt, atque inuersa: Principium veris secundum æquinoctium est: finis autem, qui & æstatis initium, Pleiadum ortus. Æstatis autem finis Arcturi ortus antecedens autumnale æquinoctium diebus duodecim. Occasus autem Pleiadum ut autumnus finis, sic hyemis initium. Post pauca autem in hanc sententiam verba subiicit: Si quatuor tempora in differentias iuxta illorum magnitudinem disseces. Æstas in duas, Hyems in tres partes diuidetur. Quæ anni temporum diuisio ex ipsorum spatio efficitur. Est enim inter Vergilias & Arcturum tempus mensium quatuor. Plurium etiam quam quatuor quod inter Vergiliarum occasum & æquinoctium vernum interest. Veris autem tempus nec duos integros menses habet, quo fit ut iure indiuisum relinquatur. Hinc etiam Autumnus erat tempus, Veris maius quod in duos menses extenditur: hoc tamen ab æstatis ac hyemis tempore magnitudine longè superatur. Et ante etiam: Hippocratis nomen præferens liber de septimanis annus habet in septem diuisum partes: æstate quidem in duas, hyeme in tres partitis: vere autem ac autumnus manentibus indiuisis. Sic è directo pugnat hæc cum priore in Aphorismis sententia: cum ibi, ut dixi, diuisio vere hyemem relinquat indiuisam: hinc diuisa hyeme ver relinquatur integrum. Sed facile hoc dissoluitur impedimentum: in Epidemiis tempora diuidit penes longitudinem spatij stellarumque nobilium exortus occasusve, tum etiam naturæ temporum in eadem qualitate differentiam excellentem: nam æstatis secunda pars quam exortus Caniculæ inchoat, siccissima est, etsi tota æstas sicca sit: & pars prima hyemis quam sementem vocant, & vltima quam *φύτῳ* longe minus frigida sunt media

parte, quæ solstitio hyemali vsque ad Fauonij flatum extenditur, cuius non meminit Galenus. Sed in Aphorismis cum victum penes tempora instituat calida, frigidaue, par fuit ut ver quod prima parte frigidum hyemi erat affine, & reliqua postrema scilicet, calidum atque æstati contiguum diuideretur. Atque ex hoc licet contrariis vicibus pariter autumnus diuisum etiam in duas partes intelligeremus. Hyems igitur cum esset tota frigida, & æstas tota calida, nulla ibi diuisione indiguerunt. Tamen de his aliis locis, tum in libris astronomicis qui æditi sunt plura dixerimus: septem tamen tempora iuxta medicorum sententiam nostro æuo sic distinguemus, variantibus syderum occasu atque ortu non solum, sed etiam solstitiis atque æquinoctiis. Veris initium igitur die x. Martij, finis & initium Æstatis xxi. Maij. Initium Oporæ secundæ partis æstatis xviii. Iulij Æstatis finis & Autumnus initium xxviii. Augusti quamuis Arcturus pluuiosus xvii. Septembris exoritur. Autumnus finis & Hyemis initium xxvii. Octobris, cum Vergiliæ crepusculo oriuntur, nam illarum occasus matutinus fit die vii. Nouembris. Inde xii. Decembris secunda pars Hyemis inchoat, cuius finis atque *φύτῳ* initium quinta dies est Februarij, cum Canicula vesperi exoritur. Clarum enim sydus aquilæ xxi. Ianuarij vesperi occidit, multò ante Fauonij flatum nostra ætate. Et hæc ex Francisco Syrigato.

CONTRADICT. II.

Virtute debili existente, & humoribus prauis, an parum de cibo dandum, & reliqua.

ET quibus semel aut bis cibus dandus in die sit considerandum, prima Aphorismorum, & in commento: Si vires laborantis debiles fuerint & ea quæ in corpore est dispositio sit ex humorum corruptione vel defectu, parum ac sapius de cibo dandum erit. Si autem cum virium debilitate neque defectus fuerit, nec corruptio, sed humores moderati, aut etiam abundantes, his raro, & pauca. Si autem cum humorum defectu, corruptioneue vires validæ fuerint, sæpe ac multum

Aphor. 17.